

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΠΟ ΤΟΝ 20ό ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

A3. (Μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Θετικά αξιολογούνται:

- Ένας πετυχημένος, περιεκτικός και ελκυστικός τίτλος.
- Αφόρμηση από την επικαιρότητα στον πρόλογο (σχετικές έρευνες).
- Η κατάλληλη τεκμηρίωση.
Λόγω της δημοσίευσης του άρθρου σε νεανική ιστοσελίδα, αλλά και λόγω της θεματολογίας του, αξιολογούνται θετικά και:
- η ισορροπημένη αξιοποίηση της αναφορικής γλωσσικής λειτουργίας, της συγκινησιακής διάστασης της γλώσσας ή και της νεανικής ιδιολέκτου,
- η αμεσότητα στον λόγο σε ορισμένα σημεία.

Αρνητικά αξιολογούνται:

- Η απουσία τίτλου ή ένας μακροσκελής ή ασαφής τίτλος.
- Ένας γενικόλογος πρόλογος.
- Η πληθώρα παραδειγμάτων και η έλλειψη τεκμηρίωσης.
- Η έντονη προφορικότητα στον λόγο.

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Ο/Η μαθητής/-τρια αναμένεται να αντλήσει από το κείμενο όσα στοιχεία αφορούν στα ζητούμενα και θεωρεί αξιοσημείωτα, για να πλαισιώσει τις προσωπικές του/της απόψεις.

α΄ ζητούμενο: ζητήματα που σχετίζονται με την τηλεργασία:

- Η τηλεργασία λιγοστεύει την έμπνευση, μειώνει τον ζήλο, σύμφωνα με έρευνες.
- Η εξάπλωση της τηλεργασίας θέτει τα ακόλουθα ερωτήματα, που προβληματίζουν τους ερευνητές: Υποβαθμίζεται η ποιότητα των ιδεών όταν οι άνθρωποι

συνεργάζονται από απόσταση; Θολώνει ο όγκος του μόχθου που έχει οικοδομηθεί χιλιόμετρα μακριά από την εργασιακή εστία; Λιγοστεύει η απουσία προσωπικής επαφής τις ευφυείς λύσεις; Είναι η επικοινωνία στον κυβερνοχώρο μια σκιά, ένα θραύσμα της πραγματικής ζωής;

- Χρειάζονται λιγότεροι εργαζόμενοι στα γραφεία, επομένως γίνεται εξοικονόμηση ενεργειακών πόρων.
- Για πολλούς η εργασία εκτυλίσσεται μόνο μέσα από την οθόνη του υπολογιστή.
- Το έργο που παράγεται ψηφιακά αποστέλλεται άμεσα, καθαρά, πληθωρικό σε λέξεις ή ήχους και εικόνες, δεν φτάνει καθυστερημένο από φυσικά αίτια και μεσολαβητές.
- Ενώ αυξήθηκε ο αριθμός των μηνυμάτων μεταξύ συναδέλφων, περιορίστηκε δραστικά η ουσία της πληροφορίας. Επίσης, εργαζόμενοι που είχαν περισσότερες ώρες προσωπικής συνεργασίας κατοχύρωσαν περισσότερα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ενώ ομάδες που συνεργάστηκαν ψηφιακά παρήγαγαν λιγότερες και ασθενέστερες ιδέες από τις ομάδες οι οποίες έδρασαν ζωντανά.

→

- Τα εικονικά σαλόνια, τα διαδικτυακά πηγαδάκια δεν γονιμοποιούν με τον ίδιο τρόπο τη διασταύρωση ανθρώπων από διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα.
- Οι τηλεδιασκέψεις είναι σαν το πρόχειρο φαγητό: εύκολο και βολικό, αλλά κατώτερο του κανονικού γεύματος. Και είναι εξουθενωτικές: ατελείς συνδέσεις, απουσία γλώσσας του σώματος, συνδιαλλαγή με πολλά πρόσωπα, παράλληλες εργασίες –έλεγχος email, κουβεντούλες στο κινητό, αναζήτηση πληροφοριών σε άλλες ιστοσελίδες–, πλημμελής συμμετοχή στη διάσκεψη.
- Οι ελεύθερες εξισωτικές συζητήσεις στο γραφείο, οι λέξεις που λέγονται πρόσωπο με πρόσωπο, ακόμη και τα πειράγματα, οι εκμυστηρεύσεις, τα επιφωνήματα, τα αστεία, η συμφιλίωση του σώματος και του πνεύματος, του χθεσινού και του σημερινού, του καινούργιου και του παλιού βαθαίνουν την εμπιστοσύνη, εκκολάπτουν την καινοτομία.
- Το αίσθημα απομόνωσης, μικρότερης πρόσβασης στη γνώση, απομάκρυνσης από τον χώρο που λειτουργεί ως κίνητρο απόδοσης δεν εξαλείφεται: η προσωπική επαφή είναι αναντικατάστατη, ενώ τα ψηφιακά εικονίδια δεν φανερώνουν τους ανθρώπους, απλώς τους μετατρέπουν σε καρικατούρες· η ψηφιακή επικοινωνία είναι ένα κακέκτυπο της ζωντανής ανθρώπινης επαφής.

- Η δουλειά από οπουδήποτε είναι ευεργετική για τους βετεράνους υπαλλήλους, όμως αφήνει αζύμωτους τους νέους, που δεν έχουν σμιλευτεί μέσα στην εργασιακή ομήγυρη και στο χωρικό της σύμπαν.
- Ωστόσο, υπάρχει και ο αντίλογος: η τεχνολογία θα βρει τη λύση για τα προβλήματα που προκαλεί και οι άνθρωποι θα προσαρμοστούν, θα ξεπεράσουν με επιτυχία αυτή τη μεταβατική φάση.

β' ζητούμενο: ωφελιμότητα τηλεργασίας για το άτομο και την κοινωνία μακροπρόθεσμα και γιατί:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να διατυπώσουν ελεύθερα οποιαδήποτε άποψη, αρκεί να την υποστηρίξουν ανάλογα.

B3. (Μονάδες 25)

Χαρακτηρισμός του επιχειρηματία Λεωνίδα Ραγούση:

- του αρέσει η πολυτέλεια, τα ποιοτικά και ακριβά αντικείμενα στην καθημερινότητά του· έχει το προφίλ του επιτυχημένου μεγαλοεπιχειρηματία που ζει μέσα στη χλιδή: ανάμεσα σε δύο ρουφηξιές τού επιμελώς υγραθέντος πούρου του - παρακείμενο καλάθι, το οποίο, μολονότι δέκτης αχρήστων, ήταν φτιαγμένο από καλοδοουμένο παλίσανδρο με ανάγλυφες απολήξεις - ανατομική διευθυντική πολυθρόνα του - ατένισε από την πανοραμική τζαμαρία του την κατάφωτη πόλη,
- είναι εργατικός και αφιερώνει κόπο και χρόνο στη δουλειά του: Λίγο πριν το μεγάλο ρολόι του τοίχου, με τις ελαστικές κινήσεις των δεικτών, δείξει μεσάνυχτα - το πολυσέλιδο υπόμνημα που είχε μπροστά του,
- γι' αυτόν προτεραιότητα και αξία έχει η ανάπτυξη της δουλειάς και η παραγωγικότητα, εξ ου και θυμώνει με τις ανεπαρκείς εισηγήσεις που του υποβάλλουν οι υφιστάμενοί του: τσαλάκωσε με απότομη κίνηση το πολυσέλιδο υπόμνημα - το εκσφενδόνισε στο παρακείμενο καλάθι,
- είναι αποφασιστικός, ακόμη κι αν οι αποφάσεις του έχουν μεγάλο κόστος για τις ανθρώπινες ζωές που εξαρτώνται από αυτόν: «Να τελειώνουμε με τους ατάλαντους»,
- είναι μάλλον συντηρητικός στις απόψεις του: η χριστιανική παιδεία του - πεποιθήσεις του περί των ενδόξων προγόνων του.

Ως προς το δεύτερο ερώτημα, απαιτείται η καταγραφή προσωπικών κρίσεων, αρκεί να είναι ολοκληρωμένη η παρουσίασή τους εκφραστικά και νοηματικά. Ωστόσο, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι αντιμετωπίζει ως αναλώσιμους και κατώτερους τους υπαλλήλους του· μάλιστα, αβίαστα τους χαρακτηρίζει ως ατάλαντους, εάν οι εισηγήσεις τους δεν αποφέρουν τα αναμενόμενα γι' αυτόν κέρδη.